

Setkání č. 4 – Kdo je Ježíš Kristus podle apoštola Pavla?

Svědkové Jehovovi tvrdí, že Ježíš je první stvořenou bytostí, že jej nemáme uctívat, že se mu nemáme klanět. Apoštol Pavel měl s Ježíšem velice osobní vztah. Kdo je tedy Ježíš podle apoštola Pavla?

Zkratky

- NWT** – The New World Translation of the Holy Scriptures (vydali SJ)
- PNS** – Překlad nového světa Svatých písem (český překlad z anglického NWT; vydali SJ)
- intE** – The Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures (meziřádkový překlad)
- ČEP** – Český ekumenický překlad
- KB** – Bible kralická
- KMS** – Překlad Křesťanské misijní společnosti
- NBK** – Nová Bible kralická
- LXX** – Septuaginta

OBSAH

Setkání č. 4 – Kdo je Ježíš Kristus podle apoštola Pavla?	1
Titovi 2:13 "velký Bůh a náš Spasitel Ježíš" (dodatek 6E v PNS)	3
Římanům 9:5 "Kristus ... Bůh požehnaný" (dodatek 6D v PNS)	3
Skutky 20:28 "církve Boží, kterou vykoupil vlastní krví" (dodatky v PNS)	4
V jakého Krista věřil apoštol Pavel – další pasáže	4
1 Korint'ánům 11:3 "hlavou Krista je Bůh"	4
1. Korint'ánům 15:27-28 "Syn se podřídí Bohu"	4
Kol 1:15-20 <i>Prvorozený</i> všeho stvoření, ř. <i>prototokos</i>	5
Kolosanům 2:9 "v Ježíši je vtělena všechna plnost Božství"	7
Židům 1:6 "Ať mu vzdají poctu všichni Boží andělé"	7
Židům 1:8-9 "K Synu dí: Stolice tvá, ó Bože..."	7
Pavlovy spisy – závěr.....	8

Na co se zaměříme – stručný přehled

Tit 2:13 PNS „zatímco čekáme na šťastnou naději a slavné objevení se (*epifaneian*) velkého Boha a našeho Zachránce (*soter*), Krista Ježíše“

SJ tvrdí, že Tit 2:13 mluví o dvou osobách: o Bohu a Ježíši Kristu. Ukážeme si, jak tento text dokazuje božství Ježíše Krista.

Ří 9:5 PNS „jimž patří praotcové a z nichž [vzešel] KRISTUS podle těla: [Bud] navždy požehnaný Bůh, který je nade vším. Amen.“

SJ pomocí interpunkce mění význam textu v Ří 9:5, který v řečtině poukazuje na Kristovo božství.

Sk 20:28 PNS „byste pásli Boží sbor, který vyplatil krví svého vlastního [Syna].“

SJ do svého překladu vkládají výraz [Syn], který se nenachází v žádných řeckých rukopisech.

1 Kor 11:3 PNS "Chci však, abyste věděli, že hlavou každého muže je Kristus; hlavou ženy je zase muž; hlavou Krista je zase Bůh."

SJ do 1 Kor 11:3 vkládají význam, který není v souladu s kontextem.

1 Kor 15:27–28 PNS "[Bůh] totiž „mu všechno podřídil pod nohy“. Ale když říká, že ‚všechno bylo podřízeno‘, je zřejmé, že s výjimkou toho, kdo mu všechno podřídil. 28 Ale až mu bude podřízeno všechno, potom se také sám Syn podřídí Tomu, kdo mu podřídil všechno, aby Bůh byl každému vším."

SJ do 1 Kor 15:27-28 vkládají význam, který vůbec není v souladu s kontextem.

Kol 1:15-20 PNS "On je obrazem neviditelného Boha, prvorozeným (*prototokos*) všeho stvoření, 16 protože jeho prostřednictvím byly stvořeny všechny [~~ostatní~~] věci v nebesích a na zemi, věci viditelné a věci neviditelné, ať již jsou to trůny, nebo panství, nebo vlády, nebo autority. Všechny [~~ostatní~~] věci byly stvořeny skrze něho a pro něho. 17 Je také přede všemi [~~ostatními~~] věcmi a jeho prostřednictvím byly všechny [~~ostatní~~] věci uvedeny v existenci 18 a je hlavou těla, sboru. Je počátkem, prvorozeným z mrtvých, aby se stal tím, kdo je ve všem první; 19 protože [Bůh] uznal za dobré, aby v něm přebývala všechna plnost 20 a aby skrze něho opět smířil se sebou všechny [~~ostatní~~] věci, ať již jsou to věci na zemi, nebo věci na nebesích, tím, že způsobil pokoj prostřednictvím krve, [kterou prolil] na mučednickém kůlu."

SJ v Kol 1:15-20 mylně vykládají výraz prvorozený (*prototokos*) a do textu opakovaně přidávají výraz [~~ostatní~~], čímž zcela mění původní smysl textu

Kol 2:9 PNS „Protože v něm (v Ježíši) tělesně přebývá celá plnost božské podstaty (dosl. „božství“. řec. *theotetos*; lat. *divinitatis*)“.

SJ v Kol 2:9 překládají jedno řecké slovo *theotetos* (= Božství) slovním spojením *božská podstata*, což mění smysl textu.

Žd 1:6 PNS "Když však opět přivádí svého Prvorozeného na obydlenou zemi, říká: Ať mu vzdají poctu všichni Boží andělé"

SJ v Žd 1:6 tvrdí, že vzdávat poctu (*proskyneo*) není aktem uctívání, že zde andělé Ježíše neuctívají.

Žd 1:8-9 PNS Ale o Synovi: Bůh je po celou věčnost tvým trůnem a žezlo tvého království je žezlo přimosti. 9 Miloval jsi spravedlnost a nenáviděl jsi bezzákonost. Proto tě Bůh, tvůj Bůh, pomazal olejem jásání víc než tvé společníky.

SJ v Žd 1:8-9 naprosto mění význam původního řeckého textu, aby zakryli skutečnost, že je zde Kristus jednoznačně označen jako Bůh.

Úplně nejdříve se zaměříme se na tři biblické pasáže (**Tit 2:13; Řím 9:5 a Sk 20:28**), které jsou více rozebírány v dodatcích Překlada nového světa svědků Jehovových (PNS); cílem překladu i rozboru těchto tří pasáží v PNS/NWT je ukázat, že Ježíš nemůže být Bůh. Ukážeme si, kde se SJ mylí.

Je důležité si uvědomit, že Bible v originále nebyla dělena na kapitoly a verše, pisatelé nerozlišovali mezi velkými a malými písmeny a nepoužívali žádnou větnou interpunkci (čárky, tečky, středníky, dvojtečky, uvozovky, atd.). Současné rozdělení Písma na kapitoly a verše je jistě velkou pomocí. Interpunkcí se však dá význam textu někdy podstatně změnit. Vyjdeme z předpokladu, že pisatelé Bible nechtěli své čtenáře záměrně mást a že jejich poselství bylo čtenářům bez nějakého zvláštního výkladu zcela srozumitelné, a to v kontextu daného spisu a zároveň v souladu s dalšími spisy a celým tehdy dostupným Písmem.

Titovi 2:13 "velký Bůh a náš Spasitel Ježíš" (dodatek 6E v PNS)

Tit 2:13 PNS „zatímco čekáme na šťastnou naději a slavné objevení se (*epifaneian*) velkého Boha a našeho Zachránce (*soteros*), Krista Ježíše“

Tit 2:13 NWT „while we wait for the happy hope and glorious manifestation (*epifaneian*) of the great God and of [the] Savior of us, Christ Jesus“

Tit 2:13 intE „prosdechomenoi ten makarian elpida kai *epifaneian* tes doxes tou megalou Theou kai soteros hemon Christou lesou“

Tit 2:13 ČEP „a očekávali blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista“

NWT vkládá před výraz Savior (Zachránce, Spasitel) člen [*the*], aby se vyvolal dojem, že text mluví o dvou osobách – 1) o Bohu a 2) o Ježíši Kristu, přestože v původním řeckém textu použit pouze jediný určitý člen. V češtině členy nepoužíváme. SJ ovšem přesto Tit 2:13 vykládají tak, že pasáž mluví o dvou osobách. Pro pochopení tohoto verše není až tak podstatné, že v NWT je v angličtině přidán určitý člen před slovo Zachránce ([*the*] Savior), aby text uváděl dvě osoby. Podstatný je totiž kontext a obsah tohoto verše. Tit 2:13 mluví o „objevení se velkého Boha a našeho Zachránce“. Slovo „objevení se“ (*epifanea*) je v celém NZ pouze 6x, přičemž se nikdy nevztahuje na Otce, ale vždy pouze na Ježíše Krista: 2Te 2:8; 1Tim 6:14; 2Tim 1:10; 4:1, 8; Tit 2:13.

2Te 2:8 PNS Potom bude vskutku zjeven ten nezákonný, kterého Pán Ježíš odstraní duchem svých úst a přivede vniveč projevením (*epifanea*) své přítomnosti.

1Ti 6:14 PNS abys zachovával přikázání neposkvrněným způsobem a bez výtky až do objevení se (*epifanea*) našeho Pána Ježíše Krista.

2Ti 1:10 PNS nyní se to však stalo jasně patrným prostřednictvím objevení se (*epifanea*) našeho Zachránce, Krista Ježíše, který zrušil smrt, ale vrhl světlo na život a na neporušenost prostřednictvím dobré zprávy,

2Ti 4:1 PNS Slavnostně ti ukládám před Bohem a Kristem Ježíšem, který je určen, aby soudil živé a mrtvé, a při jeho objevení se (*epifanea*) a jeho království:

2Ti 4:8 PNS Od tohoto času je pro mne vyhrazena koruna spravedlnosti, kterou mi dá Pán, ten spravedlivý soudce, jako odměnu v onen den, ne však pouze mně, ale také všem těm, kdo milovali jeho objevení se (*epifanea*).

Tit 2:13 PNS zatímco čekáme na šťastnou naději a slavné objevení se velkého Boha a našeho Zachránce, Krista Ježíše,

Písmo učí, že Ježíš svým „objevením se“ (*epifanea*) zrušil smrt a další jeho „objevení se“ (*epifanea*) očekáváme. Víme, že se neobjevil Otec, ani nečekáváme to, že se Otec objeví znovu. Krom toho je v řeckém originále výraz *epifanea* (objevení se) blíže k výrazu Bůh (*Theos*) než k výrazu Kristus (*Christos*). Význam textu Titovi 2:13 je tedy nepochybný: „čekáme na šťastnou naději a slavné objevení se velkého Boha = našeho Zachránce = Krista Ježíše“.

Ještě poznámka výrazu *Zachránce*: V Hebrejských písmech je u Izajáše 43:11 uvedeno: „Já — já jsem JHVH (Jehova) a kromě mne není zachránce. (LXX: *soteros*). (Také 45:15, 21; 49:26; 60:16; 63:8; v NZ: Tit 2:10; 3:4, atd.) A přesto je v NZ Ježíš mnohokrát označován právě titulem Zachránce (*soteros*). Je to možné jen tehdy, pokud je Ježíš Bůh JHVH, stejně tak jako jeho Otec je Bůh JHVH.

Římanům 9:5 "Kristus ... Bůh požehnaný" (dodatek 6D v PNS)

Ří 9:5 PNS „jimž patří praotcové a z nichž [vzešel] KRISTUS podle těla: [Bud] navždy požehnaný Bůh, který je nade vším. Amen.“

Ro 9:5 NWT „to whom the forefathers belong and from whom the Christ [sprang] according to the flesh: God, who is over all, [be] blessed forever. Amen.“

Ří 9:5 KB „Jejichž jsou i otcové, a ti, z nichžto jest Kristus podle těla, kterýž jest nade všechny Bůh požehnaný na věky. Amen.“

Ro 9:5 intE „on oi patres kai ex hon ho christos to kata sarka ho on epi panton theos eulogetos eis tous aionas a·men“

Ří 9:5 doslovně: „z nichž praotcové a z nichž Kristus podle těla on byvše nade všemi věcmi Bůh požehnaný na věky amen“

Pomocí interpunkce lze u textu Ří 9:5 naprosto změnit smysl. Dodatek 6D v PNS stručně řečeno argumentuje, že se zde připisuje chvála a díkůvzdání Bohu a že se jedná o klasickou doxologii (tedy chválu; v tomto případě v NWT či PNS za dvojtečkou). Jinek řečeno – dle SJ tento text nejprve mluví o Kristu a pak v závěru připojuje doxologii, tedy chválu Bohu.

Klasická doxologie má ovšem v Písmu následující slovosled:

česky: (1) požehnaný (2) buď (3) Bůh / anglicky: (1) blessed (2) be (3) God

Doxologie je například v těchto textech:

Ža 68:35 „Bůh vzbuzuje bázeň z tvé velkolepé svatyně. Je BOHEM Izraele, dává sílu, dokonce i moc lidu. Požehnaný buď Bůh.“

Ps 68:35 „God is fear-inspiring out of your grand sanctuary. The God of Israel he is, giving strength, even might to the people. Blessed be God.“

Ža 72:18 „Požehnaný buď JHVH (Jehova) Bůh, Izraelův Bůh, jediný, který koná podivuhodná díla.“

Ps 72:18 „Blessed be JHVH (Jehovah) God, Israel's God, Who alone is doing wonderful works.“

Stejná řecká konstrukce jako v Ří 9:5 je použita (ale není považována za doxologii) v těchto pasážích:

Ří 1:25 „zbožňovali stvoření a prokazovali [mu] posvátnou službu spíše než Tomu, kdo stvořil, *jenž je navždy požehnaný*. Amen.“

2Ko 11:31 „BŮH a Otec Pána Ježíše, ano Ten, *kdo má být chválen navždy*, ví, že nelžu.“

V Římanům 9:5 se tedy nemůže jednat o doxologii, ale o vyjádření skutečnosti. Ježíš Kristus je zde jednoznačně popisován jako „nade všemi věcmi Bůh požehnaný“. Apoštol Pavel v Řím 9:5 ukazuje, že Ježíš je Bůh.

Skutky 20:28 "církve Boží, kterou vykoupil vlastní krví" (dodatky v PNS)

Tento text napsal evangelista Lukáš, ale musíme se jím zabývat, protože SJ překrucují jeho význam.

Sk 20:28 KB „abyste pásli církev Boží, kteréž sobě dobyl svou vlastní krví.“

Sk 20:28 NBK „byste pásli Boží církev, kterou vykoupil svou vlastní krví.“

Sk 20:28 KMS „abyste pásli Boží církev, kterou si získal vlastní krví.“

Sk 20:28 PNS „byste pásli Boží sbor, který vyplatil krví svého vlastního [Syna].“

Sk 20:28 NWT „to shepherd the congregation of God, which he purchased with the blood of his own [Son].“

Sk 20:28 intE „poimainein ten ekklesias tou theou hen periepoiesato dia tou haimatos tou idiou“

Sk 20:28 doslova: „abyste pásli sbor Boha, který si vyhradil pro sebe skrze krev svou“

Názory na výklad tohoto textu se mezi biblisty liší. Zásadní ale je, že slovo „Syn“ doplněné v NWT/PNS se nevyskytuje v žádném dostupném rukopise NZ. Přitom vložené slovo „Syn“ velmi zásadně mění původní smysl tohoto verše.

V jakého Krista věřil apoštol Pavel – další pasáže

1 Korint'anům 11:3 "hlavou Krista je Bůh"

1 Kor 11:3 "Chci však, abyste věděli, že hlavou každého muže je Kristus; hlavou ženy je zase muž; hlavou Krista je zase Bůh."

Dle SJ tento text dokazuje, že Kristus nemůže být Bůh, protože Bůh je hlavou Krista.

KONTEXT: 1. Korint'anům 11. kapitola se zabývá námětem jak se chovat v Božím domě.

Otázky k 1. Kor 11:3

- "hlavou ženy je muž" – Chce zde Pavel dokázat, že muž je vyšším typem bytosti, vyšší životní formou než žena? Nikoli. Chce ukázat, že muži byla v rodině svěřena úloha hlavy.
- "hlavou Krista je Bůh" – Chce zde Pavel dokázat, že Bůh je vyšším typem bytosti, vyšší životní formou než Kristus? Nikoli. Tento verš, ani celý kontext se touto otázkou naprosto nezabývá. Skutečnost, že Otec je hlavou Krista, nemá nic společného s tím, zda Kristus je nebo není téže podstaty jako Otec, tedy Bůh. Tento verš pouze ukazuje, že Otec má vyšší autoritu než jeho Syn.

Ještě lépe je to vidět u **Jana 14:28**: "Slyšeli jste, že jsem vám řekl: Odcházím, a přijdu k vám [zpět]. Kdybyste mě milovali, radovali byste se, že jdu k Otci, protože Otec je větší (ř. *meizon*) než já."

Použitě řecké slovo *meizon* rozhodně neznamená, že Otec je lepší podstaty než Syn, ale že Otec má vyšší postavení než Syn, pokud jde o autoritu. V Písmu má Otec vždy vyšší postavení a autoritu než Syn. Tato skutečnost, ale nijak nesouvisí s tím, že Otec je Bůh a že i Syn je Bůh.

Srov. **Hebr 1:4-6** "Tak se (Ježíš) stal lepším (ř. *kreitton*) než andělé do té míry, že zdědil jméno znamenitější než jejich. 5 Kterému z andělů například kdy řekl: Ty jsi můj syn; já, já jsem se dnes stal tvým otcem? A opět: Sám se stanu jeho otcem a on sám se stane mým synem? 6 Když však opět přivádí svého Prvorozeného na obydlenu zemi, říká: Ať mu vzdají poctu (ř. *proskyneo* = ať ho uctívají) všichni Boží andělé."

Naproti tomu řecké slovo *kreitton* v Heb 1:4 neznamená, že Ježíš má pouze vyšší postavení než andělé, ale že Ježíš je lepší a vyšší ve své samotné podstatě, a proto jej mají andělé uctívat (v. 6, *proskyneo*). Lze si představit, že by Otec přikázal andělům, aby uctívali nějakého jiného anděla, byť v postavení archanděla? Lze si představit, že by Otec přikázal andělům, aby uctívali nějakou stvořenou bytost? To by bylo v rozporu s desaterem, bylo by to modlářstvím.

Žádný anděl není nikdy nazván výrazem "Boží Syn": (Jen všeobecně: "Synové Boží")

Heb 1:5 Kterému z andělů například kdy řekl: "Ty jsi můj syn; já, já jsem se dnes stal tvým otcem"? A opět: "Sám se stanu jeho otcem a on sám se stane mým synem"?

1. Korint'anům 15:27-28 "Syn se podřídí Bohu"

1Ko 15:27-28 "[Bůh] totiž „mu všechno podřídil pod nohy“. Ale když říká, že „všechno bylo podřízeno“, je zřejmé, že s výjimkou toho, kdo mu všechno podřídil.²⁸ Ale až mu bude podřízeno všechno, potom se také sám Syn podřídí Tomu, kdo mu podřídil všechno, aby Bůh byl každému vším."

Tato pasáž se opět nezabývá božstvím Ježíše Krista, ale tím, jaká struktura autority nakonec bude panovat.

Skutečnost, že Ježíš je podřízen Otci vůbec nesouvisí s otázkou Kristova božství. Dle Písma má Otec vyšší postavení než Kristus i než Duch svatý.

Kol 1:15-20 *Prvorozený všeho stvoření, ř. protokos*

Kol 1:15-20 PNS "On je obrazem neviditelného Boha, prvorozeným všeho stvoření, ¹⁶ protože jeho prostřednictvím byly stvořeny všechny [ostatní] věci v nebesích a na zemi, věci viditelné a věci neviditelné, ať již jsou to trůny, nebo panství, nebo vlády, nebo autority. Všechny [ostatní] věci byly stvořeny skrze něho a pro něho. ¹⁷ Je také přede všemi [ostatními] věcmi a jeho prostřednictvím byly všechny [ostatní] věci uvedeny v existenci ¹⁸ a je hlavou těla, sboru. Je počátkem, prvorozeným z mrtvých, aby se stal tím, kdo je ve všem první; ¹⁹ protože [Bůh] uznal za dobré, aby v něm přebývala všechna plnost ²⁰ a aby skrze něho opět smířil se sebou všechny [ostatní] věci, ať již jsou to věci na zemi, nebo věci na nebesích, tím, že způsobil pokoj prostřednictvím krve, [kterou prolil] na mučednickém kůlu.

Kol 1:15-20 ČEP "On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, **16** neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi - svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti - a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. **17** On předchází všechno, všechno v něm spočívá, **18** on jest hlavou těla - totiž církve. On je počátek, prvorozený z mrtvých - takže je to on, jenž má prvenství ve všem. **19** Plnost sama se rozhodla v něm přebývat, **20** aby skrze něho a v něm bylo smířeno všechno, co jest, jak na zemi, tak v nebesích - protože smíření přinesla jeho oběť na kříži.

SJ svým překladem a výkladem tvrdí, že Ježíš je první stvořenou bytostí, skrze níž Bůh stvořil všechno ostatní.

Řecké slovo *protokos* má dva základní významy:

- fyzicky narozený jako první v pořadí
- něčemu nadřazený

Ža 89:27 "Sám jej (Davida) také postavím jako prvorozeného (LXX: *protokos*), nejvyššího z králů země." – David byl ale nejmladším ze synů Jesse. (1Par 3:1-5) Slovo prvorozený je zde rovnou vysvětleno v paralelní myšlence: "jako nejvyššího z..."

1Mo 41:50–51 "narodili se Josefovi dva synové... ⁵¹ Prvorozenému dal ... jméno Manasse"

Jer 31:9 "jsem se stal Izraeli Otcem; a pokud jde o Efrajima, on je můj prvorozený."

Přestože prvorozeným byl Manase, právo prvorozeného (*tedy nadřazeného*) dostal Efrajim.

2Mo 4:22 A faraónovi řekneš: „Tak řekl Jehova: „Izrael je můj syn, můj prvorozený.“ – Izrael ale nebyl chronologicky prvním národem (vznikl až od Jákoba, který byl nazván Izrael.) Izrael se tedy stal národem nadřazeným nade všemi ostatními národy.

5Mo 21:16 stane se také, že v den, kdy dává jako dědictví svým synům, co má, nebude mu dovoleno, aby učinil syna milované svým prvorozeným (*tedy nadřazeným*) na úkor syna nenáviděné, prvorozeného.

V řečtině jsou dvě slova odvozená od téhož základu:

- protokos*, prvorozený (first-born) = nadřazený nad něčím (preeminent)
- protoktisis*, první stvořený (first-created); stvořený jakožto první – nikdy není použito v Bibli a už vůbec ne na Ježíše. Pavel mohl v Kol 1:15-20 dvakrát použít *protoktisis*, ale rozhodl se pro *protokos*. Určitě to udělal proto, že své čtenáře nechtěl mást. Cílem jeho dopisu Kolosanům totiž bylo prokázat Kristovo Božství.

Protokos – přehled použití v NZ (9x)

Mat 1:25; Lk 2:7 – narození JK, doslovný význam.

Řím 8:29 – aby byli ztvárnění podle obrazu jeho Syna, aby byl *prvorozeným mezi mnoha bratry*. (přenesený význam)

Kol 1:15 – On je obrazem neviditelného Boha, *prvorozeným* všeho stvoření,

Kol 1:18 – Je počátkem, *prvorozeným z mrtvých*, aby se stal tím, kdo je ve všem první

Heb 1:6 – "Když však opět přivádí svého Prvorozeného na obydlenu zemi, říká: "Ať mu vzdají poctu (*proskyneo*: ať ho uctívají) všichni Boží andělé."

Heb 11:28 – "Vírou slavil pasach a postříkání krví, aby se ničitel nedotkl jejich prvorozených."

Heb 12:23 – "ve všeobecném shromáždění a *ke sboru prvorozených*, kteří byli zapsáni v nebesích" (přenesený význam)

Zj 1:5 – od Ježíše Krista, "Věrného svědka", "Prvorozeného z mrtvých" a "Panovníka králů země".

Začněme od jednoznačného textu:

Kol 1:18 "(Kristus) je počátkem, *prvorozeným* (*protokos*) z mrtvých, aby se stal tím, kdo je ve všem první."

Ježíš nebyl prvním, kdo byl vzkříšen z mrtvých, zato byl vzkříšen "lepším vzkříšením"; je tedy v tomto ohledu naprosto nadřazeným.

Vezměme nyní doslova text **Kol 1:15** "On je obrazem neviditelného Boha, *prvorozeným* (*protokos*) všeho stvoření." Ježíš je zde popsán jako prvorozený *koho čeho?* Jako prvorozený všeho stvoření.

- První závěr tedy je: Nejdříve existovalo všechno stvoření a to zrodilo Ježíše, proto je nazýván prvorozeným tohoto všeho stvoření. – Tento je závěr je evidentně zcela nesmyslný.

2) Druhý závěr: význam (b) *protokos*: něčemu nadřazený, nadřazený: Ježíš je nadřazený a nadřazený nade vším stvořením. Je to především v souladu:

- S celým dopisem ap. Pavla Kolosanům, kde jedním z hlavních cílů je prokázat Kristovo božství (viz Kol 2:9, rozbor dále)
- S tím, že Pavel ukazuje Kolosanům, že nemají uctívat ani anděly (Kol 2:18). Pokud by Ježíše považoval za anděla, nebo za nadřazeného anděla, čili archanděla, jistě by tuto výtku Kolosanům nepsal.
- S nejbližším kontextem Kol 1:15-20; osnova je uvedena níže

Kol 1:15-23, osnova

A. Kdo je Kristus (1:15): Je viditelným obrazem neviditelného Boha

B. Co Kristus učinil (1:16-23)

1. *Pokud jde o stvoření*(1:16-17, 20)
  - a. Stvořil všechny věci (1:16)
  - b. Udržuje všechny věci v existenci (1:17)
  - c. Smíří se sebou všechny věci (1:20)
2. *Pokud jde o kř. sbor (1:18-19, 21-23):* je hlavou těla, sboru

Citace z PNS: Je třeba si uvědomit, že 4x přidané slovo [*ostatní*], nikde v řeckém originále není a naprosto zásadně mění smysl celé pasáže:

Kol 1:15-20 PNS: "On je obrazem neviditelného Boha, prvorozeným všeho stvoření, ¹⁶ protože *jeho prostřednictvím byly stvořeny všechny [ostatní] věci* v nebesích a na zemi, věci viditelné a věci neviditelné, ať již jsou to trůny, nebo panství, nebo vlády, nebo autority. Všechny [ostatní] věci byly *stvořeny skrze něho a pro něho*. ¹⁷ Je také přede všemi [ostatními] věcmi a jeho prostřednictvím byly všechny [ostatní] věci uvedeny v existenci ¹⁸ a je hlavou těla, sboru. Je počátkem, prvorozeným z mrtvých, aby se stal tím, kdo je ve všem první; ¹⁹ protože [Bůh] uznal za dobré, aby v něm přebývala všechna plnost ²⁰ a aby skrze něho opět smířil se sebou všechny [ostatní] věci, ať již jsou to věci na zemi, nebo věci na nebesích, tím, že způsobil pokoj prostřednictvím krve, [kterou prolil] na mučednickém kůlu.

Co Pavel tedy v Kol 1:15n říká?

"*On je obrazem neviditelného Boha*" – kdo vidí Ježíše, vidí samotného Boha; obraz je pro tehdejší čtenáře plnohodnotným odrazem skutečnosti

"*prvorozeným všeho stvoření*" – nadřazeným a nadřazeným nade vším, co bylo stvořeno

"*protože jeho prostřednictvím byly stvořeny všechny věci*" – nic nevzniklo bez Ježíše

"*v nebesích a na zemi, věci viditelné a věci neviditelné, ať již jsou to trůny, nebo panství, nebo vlády, nebo autority*" – Pavel chce mít jistotu, že bude správně pochopen, proto více rozvádí předchozí bod: nic nevzniklo bez Ježíše, ani v nebi, ani na zemi, ani lidé, ani andělé; Ježíš je tedy nade vším.

"*Všechny věci byly stvořeny skrze něho*" – absolutně všechno bylo stvořeno *skrze* Ježíše Krista

"*a pro něho*" – všechno bylo stvořeno *pro* Ježíše Krista

"*Je také přede všemi věcmi*" – Kristus je přede vším a přede všemi věcmi, sám tedy není stvořenou bytostí.

"*a jeho prostřednictvím byly všechny věci uvedeny v existenci*" – vše začalo existovat díky Kristu

"*a je hlavou těla, sboru*" – proto je hlavou

"*Je počátkem, prvorozeným z mrtvých, aby se stal tím, kdo je ve všem první*" – Kristus obdržel nejlepší vzkříšení

"*protože [Bůh] uznal za dobré, aby v něm přebývala všechna plnost*" – ř. *pleroma*, totéž slovo, které Pavel znovu používá v Kol 2:9 "v něm (JK) neustále přebývala plnost Boha tělesně" – tedy Ježíš je neustále plně Bůh (viz rozbor Kol 2:9)

"*a aby skrze něho opět smířil se sebou všechny věci, ať již jsou to věci na zemi, nebo věci na nebesích, tím, že způsobil pokoj prostřednictvím krve*" – smíření je možné jen skrze Ježíše Krista.

Další překlady Kolosanům 1:15

Kol 1:15 KB Kterýž jest obraz Boha neviditelného a prvorozený všeho stvoření.

Kol 1:15 NBK On je obraz neviditelného Boha, prvorozený všeho stvoření.

Kol 1:15 KMS On je obraz Boha neviditelného, prvorozený (všeho stvoření)¹² [¹²nebo: [nade] vším stvořením; (V bibl. pojetí prvorozený nepatří k rodině, nýbrž Bohu.)]

Kol 1:15 (ALT) who is [*the*] image of the invisible God, first-born of [*fig., existing before*] all creation,

Kol 1:15 (CEV) Christ is exactly like God, who cannot be seen. He is the first-born Son, *superior* to all creation.
Kol 1:15 (GNB) Christ is the visible likeness of the invisible God. He is the first-born Son, *superior* to all created things.
Kol 1:15 (NET) He is the image of the invisible God, the *firstborn over* all creation,
Kol 1:15 (NIV) He is the image of the invisible God, the *firstborn over* all creation.
Kol 1:15 (NWT) He is the image of the invisible God, the firstborn of all creation;
Kol 1:15 (WNT) Christ is the visible representation of the invisible God, the *Firstborn and Lord of* all creation.

Kol 1:15-20 – závěr

Tato pasáž je v souladu s celým dopisem Kolosanům a při srovnání s Kol 2:9 a 2:18 vede k jednoznačnému závěru: Pavel ukazuje, že Ježíš Kristus je Bůh.

Kolosanům 2:9 "v Ježíši je vtělena všechna plnost Božství"

Kol 2:9 PNS „Protože v něm (v Ježíši) tělesně přebývá celá plnost božské podstaty (dosl. „božství“. řec. *theotetos*; lat. *divinitatis*)“.
Kol 2:9 intE "in him is dwelling down all the fullness of the *divinity* bodily"
 [en auto katoikei pan to pleroma tes *theotetos* somatikos"]
 [v něm přebývá veškerá plnost božství tělesně]
Kol 2:9 ČEP "V něm je přece vtělena všechna plnost božství"
Kol 2:9 KB "Nebo v něm přebývá všechna plnost Božství tělesně."

SJ svým zkresleným překladem zakrývají Kristovo božství. Pro jedno řecké slovo *theotetos* používají sousloví *božská podstata*, přestože existuje jednoslovný doslovný překlad výrazem *božství*.

Řecký výraz *theotetos* se v celém řeckém textu Nového zákona vyskytuje pouze jednou. Příbuzný výraz *theiotes* se obvykle překládá jako *božství*, ve smyslu božské vlastnosti či božské atributy, viz Ří 1:20 „Jeho neviditelné [vlastnosti] jsou totiž jasně patrné od stvoření světa, protože je lze pochopit z učiněných věcí, dokonce i jeho věčnou moc a Božství (*theiotes*), takže jsou neomluvitelní.“ Výraz *theotetos* však označuje Božství či Boha v absolutním smyslu, označuje tedy Boha v samotné jeho podstatě (viz řecké slovníky, nebo např. poznámku u překladu od J. N. Darbyho). V Kolosanům 2:9 se tedy doslova uvádí: „V něm (Ježíši) neustále přebývá veškerá plnost Boha (v absolutním smyslu tohoto slova; v jeho samotné podstatě) tělesně.“ Podle tohoto textu je tedy Pán Ježíš plně Bůh stejně jako jeho Otec je plně Bůh. Pavel zde Kolosanům dokazuje, že Ježíš je neustále Bůh a že byl plně Bůh i při svém vtělení.

Židům 1:6 "Ať mu vzdají poctu všichni Boží andělé"

Heb 1:6 PNS "Když však opět přivádí svého Prvorozeného na obydlenu zemi, říká: Ať mu vzdají poctu všichni Boží andělé"
Heb 1:6 NWT "But when he again brings his Firstborn into the inhabited earth, he says: "And let all God's angels do obeisance to him."
Židům 1:6 KB "A opět, když uvodí prvorozeného na okršlek země, dí: A klanějte se jemu všichni andělé Boží."
Židům 1:6 NBK "A znovu, když přivádí Prvorozeného na svět, říká: "Klanějte se mu všichni Boží andělé!"
Židům 1:6 ČEP "A když chce uvést Prvorozeného do světa, praví opět: 'Ať se mu pokloní všichni andělé Boží!'
Heb 1:6 KMS "A (opět, když uvádí) Prvorozeného do světa, praví: ‚Ať se mu pokloní všichni andělé Boží.“

PNS/NWT zde záměrně oslabuje řecké *proskyneo*, které jednoznačně označuje akt uctívání a které se obvykle překládá: *uctívat, klanět se*.

Heb 1:6 – Velice zajímavá je první verze Překlada nového světa, *New World Translation of the Christian Greek Scriptures* z roku 1950.

Heb 1:6 (NWT 1950) „But when he again brings his Firstborn into the inhabited earth, he says: ‚And let all God's angels worship (proskyneo) him.““
Ži 1:6 (Česky) „Když však opět přivádí svého Prvorozeného na obydlenu zemi, říká: ‚Ať jej uctívají (proskyneo) všichni Boží andělé.““

Překlad nového světa každopádně v roce 1950 u Hebr 1:6 v souladu s jednoznačným významem slovesa *proskyneo* (uctívat) uvedl, že Ježíše mají *uctívat* všichni Boží andělé, což platí o to více pro nás, obyčejné smrtelné lidi. Ježíš tedy sám nemůže být andělem, ani archandělem, jestliže Otec andělům přikazuje, aby Ježíše uctívali, aby se mu klaněli. Určitě by Otec nepřikazoval andělům, aby uctívali jiného tvora nebo jiné stvoření. Je zde tedy jasně ukázáno, že Ježíš není stvořenou bytostí.

Židům 1:8-9 "K Synu dí: Stolicе tvá, ó Bože..."

Žd 1:8-9 PNS 8 Ale o Synovi: Bůh je po celou věčnost tvým trůnem a žezlo tvého království je žezlo přimosti. 9 Miloval jsi spravedlnost a nenáviděl jsi bezzákonnost. Proto tě Bůh, tvůj Bůh, pomazal olejem jásaní víc než tvé společníky.
Žd 1:8-9 NWT 8 But with reference to the Son: "God is your throne forever and ever, and [the] scepter of your kingdom is the scepter of uprightness. 9 You loved righteousness, and you hated lawlessness. That is why God, your God, anointed you with [the] oil of exultation more than your partners."

Žd 1:8-9 KB 8 Ale k Synu dí: Stolice tvá, ó Bože, trvá na věky věků, berla pravosti jesti' berla království tvého. 9 Miloval jsi spravedlnost, a nenáviděl jsi nepravosti, protož pomazal tebe, ó Bože, Bůh tvůj olejem veselé nad spoluúčastníky tvé.

Žd 1:8-9 NBK 8 ale o Synu říká: "Tvůj trůn, Bože, trvá na věky věků, žezlo spravedlnosti je žezlem vlády tvé. 9 Miluješ spravedlnost a nenávidíš zlo, to proto tě, Bože, tvůj Bůh pomazal olejem veselí nad společníky tvé."

Žd 1:8-9 ČEP 8 O Synovi však: 'Tvůj trůn, Bože, je na věky věků a žezlo práva je žezlem tvého království, 9 Miluješ spravedlnost a nenávidíš nepravost, proto pomazal tě, Bože, Bůh tvůj olejem radosti nad všechny tvé druhy.'

Žd 1:8-9 KMS 8 avšak o Synovi: 'Tvůj trůn, Bože, [je] na věky věků a žezlo přimosti [je] žezlem tvého království. 9 Miloval jsi spravedlnost a nenáviděl nepravost; proto pomazal tě, Bože, Bůh tvůj olejem veselí nad tvé společníky.'

PNS/NWT překládá Žd 1:8-9 tak, aby zakryl Kristovo božství. Překlad PNS/NWT přitom vůbec nezapadá do celého kontextu 1. Kapitoly Židům.

Když PNS ve v. 8 říká "Bůh je po celou věčnost tvým trůnem" lze uvést totéž o andělech i lidech: "Bůh je po celou věčnost tvým trůnem", protože "Bůh je trůnem" všeho svého stvoření. Tento překlad je tedy zavádějící.

Když PNS ve verši 9 říká "Proto tě Bůh, tvůj Bůh, pomazal olejem", zkrsluje, co je v řeckém originále. Správný překlad zní: "proto tě, Bože, tvůj Bůh pomazal olejem".

Pavlovy spisy – závěr

Pavel ve svých spisech soustavně ukazuje, že Ježíš je Bůh (Řím 9:5; Kol 2:9; Tit 2:13; Heb 1:6; 1:8; 1:9) a jistě nebude v jiných pasážích mluvit sám proti sobě. Jeho nejjednoznačnějšími vyjádřeními jsou patrně Kol 2:9 a Heb 1:6. Apoštol Pavel ukazuje, že máme Ježíše Krista vzývat (Sk 9:14, 21; 1.Kor 1:2) a že se ke Kristu můžeme obracet v modlitbě (2. Kor 12:8). Ježíše Krista máme vzývat naprosto stejně, jako byl v době Starého zákona vzýván Bůh JHVH (sr. Joel 2:32 a Řím 10:13). SJ ovšem do Řím 10:13 vkládají jméno Jehova, přestože neexistuje ani jediný řecký rukopis, v němž by se v textu Nového zákona jméno JHVH (Jehova) vyskytovalo; ve všech řeckých rukopisech je výraz Pán (*Kyrios*). Krom toho celý kontext Řím 10:4-15 jednoznačně označuje právě Ježíše Krista jako Pána, o němž zde Pavel mluví.

Těžko si lze představit, že by apoštol Pavel kázal dvojí druh učení, dvojí teologii, dvojího Krista. Všechny ostatní texty proto musí být v souladu s jednoznačným učením apoštola Pavla – tedy že Pán Ježíš je Bůh.

Setkání č. 5 – Kdo je Ježíš Kristus podle apoštola Jana?

Svědkové Jehovovi tvrdí, že Ježíš je první stvořenou bytostí, že jej nemáme uctívat, že se mu nemáme klanět. Apoštol Jan znal Ježíše osobně. Kdo je tedy Ježíš podle apoštola Jana?

Zkratky

- NWT** – The New World Translation of the Holy Scriptures (vydali SJ)
PNS – Překlad nového světa Svatých písem (český překlad z anglického NWT; vydali SJ)
intE – The Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures (meziřádkový překlad)
ČEP – Český ekumenický překlad
KB – Bible kralická
KMS – Překlad Křesťanské misijní společnosti
NBK – Nová Bible kralická
LXX – Septuaginta

OBSAH

Setkání č. 5 – Kdo je Ježíš Kristus podle apoštola Jana?	1
Zkratky.....	1
Spisy apoštola Jana	2
Kdo je Ježíš podle apoštola Jana?.....	2
Podle Jana Ježíš vlastní stejné atributy a schopnosti jako Bůh Otec, je ctěn a uctíván jako Bůh (J 5,23; Mt 14,33; Zj 5,13,14)	2
Podle Jana je Ježíš roven Bohu (J 5,18; 10,30.38; 17,21; Fp 2,6.7)	2
Podle Jana je Ježíš Bůh (<i>Theos</i>) a Spasitel (<i>Soterios</i>); přestože je jenom jeden Bůh a jeden Spasitel (sr. Dt 6,4; Iz 45,5.21 x J 1,1.18; Žd 1,8).....	2
Podle Jana je Ježíš starozákonní "Já jsem", <i>ego eimi</i> (Ex 3,14 x J 8,58; 18,5.6.8).....	2
Podle Jana je Ježíš ten, kterého probodli, tedy starozákonní JHVH (Zach 12,10 x Zj 1,7)	2
Podle Jana je na Ježíšovi sláva Boží (Iz 6,3; 42,8 x J 12,41)	3
Podle Jana je Ježíš život, stejně jako Bůh je život (Ž 119 x J 5,21).....	3
Podle Jana je Ježíš Alfa a Omega, První a Poslední (Iz 41,4; 44,6; 48,12 x Zj 1,17-18; 2,8; 22,12-16)	3
Podle Jana je Ježíš označen jako Král (Ž 95,3; Iz 43,15 x Zj 17,14; 19,16)	3
Podle Jana je Ježíš označen jako Soudce (Gn 18,25; Ž 50,6 x J 5,22; 2 K 5,10)	3
Podle Jana je Ježíš označen jako Světlo (Ž 27,1 x J 1,4.5.8.9; 8,12)	3
Podle Jana je Ježíš označen jako Pastýř (Ž 23,1 x J 10,11.16; Žd 13,20)	3
Důležité výroky apoštola Jana o Ježíšovi	4
Jan 20:28–29 "Můj Pane a můj Bože!"	4
Jan 1:1 Ježíš je údajně pouze "bohem" ("a god").....	4
Jan 3:16 "jednozplomený", "jediný zplomený" – " <i>monogenes</i> "	6
Jan 8:58 "Ego eimi", "Já jsem"	6
1. Jana 5:20 Ježíš je "pravý Bůh a věčný život"	7
Zjevení 3:14 Ježíš je "arche"	8
Zjevení 5:6-14 modlitby k Ježíšovi a uctívání	9
Zjevení 22:17, 20 "Přijď, Pane Ježíši"	9
Zjevení 22:13 Ježíš je Alfa a Omega, první a poslední, počátek a konec.....	9
Spisy apoštola Jana - shrnutí.....	10

Na co se zaměříme – stručný přehled

- Nejprve uvídíme, že apoštol Jan používá na Ježíše celou řadu označení, která jsou ve Starém zákoně vyhrazena výhradně pro Hospodina, tedy Boha JHVH, Jahve, Jehovu.
- Pak se zaměříme na texty, které svědkové Jehovovi nesprávně překládají a vykládají

Spisy apoštola Jana

Podrobný rozbor textů Jan 1:1; 1:18; 8:58; 10:38; a 14:14 je také v publikaci *Christologické texty* od Jany Bartošové. Soubor *bartosova-christologie.pdf* je volně ke stažení na www.rozcesti.org.

Kdo je Ježíš podle apoštola Jana?

Níže uvidíme, že apoštol Jan používá na Ježíše celou řadu označení, která jsou ve Starém zákoně vyhrazena výhradně pro Hospodina, tedy Boha JHVH, Jahve, Jehovu.

Všechny citace jsou v této části z *ČEP* (pokud zde není uvedeno jinak)

Podle Jana Ježíš vlastní stejné atributy a schopnosti jako Bůh Otec, je ctěn a uctíván jako Bůh (J 5,23; Mt 14,33; Zj 5,13.14)

Jan 5:23 aby všichni ctili Syna, jako ctí Otce. Kdo nemá v úctě Syna, nemá v úctě ani Otce, který ho poslal.

Zjevení 5:13-14 A všechno stvoření na nebi, na zemi, pod zemí i v moři, všechno, co v nich jest, slyšel jsem volat: "Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!" 14 A ty čtyři bytosti řekly: "Amen"; starci padli na kolena a klaněli se.

Srovnej: Mat 14:33 Ti, kdo byli na lodi, klaněli se mu a říkali: "Jistě jsi Boží Syn."

Podle Jana je Ježíš roven Bohu (J 5,18; 10,30.38; 17,21; Fp 2,6.7)

Jan 5:18 To bylo příčinou, že Židé ještě více usilovali Ježíše zabít, protože nejen znesvěcoval sobotu, ale dokonce nazýval Boha svým vlastním Otcem, a tak se mu stavěl na roveň.

Jan 10:30 Já a Otec jsme jedno."

Jan 10:38 Jestliže je však činím a nevěříte mně, věřte těm skutkům, abyste jednou provždy pochopili, že Otec je ve mně a já v Otci."

Jan 17:21 aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že jsi mě poslal.

Srovnej: Filipským 2:6-7 Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, 7 nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí.

Podle Jana je Ježíš Bůh (*Theos*) a Spasitel (*Soter*); přestože je jenom jeden Bůh a jeden Spasitel (sr. Dt 6,4; Iz 45,5.21 × J 1,1.18; Žd 1,8)

Dt 6:4 Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin *jediný*.

Iz 45:5 Já jsem Hospodin a jiného už není, *mimo mne žádného Boha není*. Přepásal jsem tě, ač jsi mě neznal, 21 Sdělte to dál, přiblížte se! Jen ať se poradí spolu. Kdo to od pradávna ohlašoval? Kdo to oznamoval předem? Cožpak ne já, Hospodin? *Kromě mne jiného Boha není!* Bůh spravedlivý a *spasitel není mimo mne*.

Jan 1:1 Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh.

Jan 1:18 Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn (PNS: bůh), který je v náruči Otcově, nám o něm řekl.

Dle Iz 43:11 je spasitelem pouze Hospodin. Přesto je tento titul hojně používán na Ježíše.

Iz 43:11 Já, já jsem Hospodin, kromě mne žádný spasitel není.

Filipským 3:20 My však máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista.

2 Tim 1:10 a nyní zjevil příchodem našeho Spasitele Ježíše Krista.

Titovi 2:13 a očekávali blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista.

Titovi 3:6 Bohatě na nás vylil svého Ducha skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele,

2 Pe 1:1 těm, kdo dosáhli ... víry jako my díky spravedlnosti našeho Boha a Spasitele Ježíše Krista.

Otec je Bůh, Syn je Bůh. Hospodin (JHVH) je Spasitel, Ježíš je Spasitel (Iz 43:11 vs. Tit 2:13)

Podle Jana je Ježíš starozákonní "Já jsem", *ego eimi* (Ex 3,14 × J 8,58; 18,5.6.8)

Ex 3:14 Bůh řekl Mojžíšovi: "JSEM, KTERÝ JSEM (*ego eimi*)."
A pokračoval: "Řekni Izraelcům toto: JSEM posílá mě k vám."

Jan 8:58 Ježíš jim odpověděl: "Amen, amen, pravím vám, dříve než se Abraham narodil, já jsem. (*ego eimi*)"

Jan 18:5-8 Odpověděli mu: "Ježíše Nazaretského." Řekl jim: "To jsem já (*ego eimi*)."
Stál s nimi i Jidáš, který ho zradil. 6 Jakmile jim řekl 'to jsem já' (*ego eimi*), couvli a padli na zem. 7 Opět se jich otázal: "Koho hledáte?" A oni řekli: "Ježíše Nazaretského." 8 Ježíš odpověděl: "Řekl jsem vám, že jsem to já (*ego eimi*). Hledáte-li mne, nechte ostatní odejít."

Podle Jana je Ježíš ten, kterého probodli, tedy starozákonní JHVH (Zach 12,10 × Zj 1,7)

Zach 12:8 V onen den bude *Hospodin* (= *JHVH*) štítem tomu, kdo sídlí v Jeruzalémě; klopýtající mezi nimi bude v onen den jako David a dům Davidův bude jako Bůh, bude před nimi jako anděl Hospodinův. 9 "V onen den vyhledám všechny pronárody, které přitáhly na Jeruzalém, a zahladím je. 10 Ale na dům Davidův, na toho, jenž sídlí v Jeruzalémě, vylejí ducha milosti a proseb o smilování. *Budou vzhlížet ke mně* (= k *JHVH*), *kterého probodli*. Budou

nad ním naříkat, jako se naříká nad smrtí jednorozeného, budou nad ním hořce lkát, jako se hořce lká nad prvorozeným.

Zech 12:10 PNS A chci vylít na Davidův dům a na obyvatele Jeruzaléma ducha přízně a snažných proseb 2, a jistě budou vzhlížet k Tomu, jehož probodli, a jistě nad Ním budou bédovat jako při bédování nad jediným [synem]; a bude nad ním hořekování, jako když se hořekuje nad prvorozeným [synem].

Zj 1:7 Hle, přichází v oblacích! Uzí ho každé oko, i ti, kdo ho probodli, a budou kvůli němu naříkat všechna pokolení země. Tak jest, amen.

Všimněte si, že **Zach 12,10** je v *PNS* změněn tak, aby bylo zakryto, že původní text mluví o Bohu JHVH, který bude proboden. Tento text se splnil na Ježíšovi, který tím pádem je Bůh JHVH.

Podle Jana je na Ježíšovi sláva Boží (Iz 6,3; 42,8 × J 12,41)

Izajáš 6:3 Volali jeden k druhému: "Svatý, svatý, svatý je Hospodin (= JHVH) zástupů, celá země je plná jeho slávy."

Izajáš 42:8 Já jsem Hospodin (= JHVH). To je mé jméno. Svou slávu nikomu nedám, svou chválu nepostoupím modlám.

Jan 12:41 Tak řekl Izaiáš, neboť viděl jeho slávu a mluvil o něm.

Jan 12:41 se odvolává na Izajáše. Podle Jana je Ježíš totožný s tím, o kom mluvil Izajáš.

Podle Jana je Ježíš život, stejně jako Bůh je život (Ž 36,9 × J 5,21)

Žalm 36:9 PNS Vždyť u tebe je zdroj života, světlem od tebe můžeme vidět světlo. (sr. Ža 119:25,37,40,50,88,93)

Jan 5:21 Jako Otec mrtvé křísí a probouzí k životu, tak i Syn probouzí k životu, které chce.

Podle Jana je Ježíš Alfa a Omega, První a Poslední (Iz 41,4; 44,6; 48,12 × Zj 1,17-18; 2,8; 22,12-16)

Izajáš 41:4 Kdo to uskutečnil a vykonal? Ten, jenž od počátku povolává všechna pokolení. Já Hospodin (= JHVH) jsem první, já budu též u posledních věcí."

Izajáš 44:6 PNS Tak řekl Jehova, Král Izraele a jeho Výplatce, Jehova vojsk: Jsem první a jsem poslední a mimo mne není žádný Bůh

Izajáš 48:12 "Poslouchej mě, Jákobe, Izraeli, můj povolání. Já, já jsem ten první, já jsem i poslední.

Zjevení 1:17 Když jsem ho spatřil, padl jsem k jeho nohám jako mrtvý; ale on vložil na mne svou pravici a řekl: "Neboj se. Já jsem první i poslední, 18 ten živý; byl jsem mrtev - a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu.

Zjevení 2:8 Andělu církve ve Smyrně piš: Toto praví ten první i poslední, který byl mrtev a je živ:

Zjevení 22:12-16 Hle, přijdu brzo, a má odplata se mnou; odplatím každému podle toho, jak jednal. 13 Já jsem Alfa i Omega, první i poslední, počátek i konec. 14 Blaze těm, kdo si vyprali roucha, a tak mají přístup ke stromu života i do bran města. 15 Venku zůstanou nečistí, zaklínači, smilníci, vrahové, modláři - každý, kdo si libuje ve lži. 16 Já, Ježíš, posílám svého posla, aby vám to dosvědčil po všech církvích. Já jsem potomek z rodu Davidova, jasná hvězda jitřní."

Podle Jana je Ježíš označen jako Král (Ž 95,3; Iz 43,15 × Zj 17,14; 19,16)

Žalm 95:3 Hospodin (= JHVH) je velký Bůh, je velký Král nad všemi bohy.

Izajáš 43:15 Já (= JHVH) Hospodin jsem váš Svatý, stvořitel Izraele, váš Král."

Zjevení 17:14 Ti budou bojovat s Beránkem, ale Beránek je přemůže, protože je Pán pánů a Král králů; ti, kdo jsou s ním, jsou povolání a vyvolení a věrní."

Zjevení 19:16 Na plášti a na boku má napsáno jméno: Král králů a Pán pánů.

Podle Jana je Ježíš označen jako Soudce (Gn 18,25; Ž 50,6 × J 5,22; 2 K 5,10)

Ge 18:25 Přece bys neudělal něco takového a neusmrtil spolu se svévolníkem spravedlivého; pak by na tom byl spravedlivý stejně jako svévolník. To bys přece neudělal. Což Soudce vší země nejedná podle práva?"

Žalm 50:6 Nebesa hlásají jeho spravedlnost, Bůh sám bude soudcem.

Jan 5:22 Otec nikoho nesoudí, ale všechen soud dal do rukou Synovi,

Srovnej 2 Kor 5:10 Vždyť se všichni musíme ukázat před soudným stolcem Kristovým, aby každý dostal odplatu za to, co činil ve svém životě, ať dobré či zlé.

Podle Jana je Ježíš označen jako Světlo (Ž 27,1 × J 1,4.5.8.9; 8,12)

Žalm 27:1 Hospodin (= JHVH) je světlo mé a moje spása, koho bych se bál? Hospodin je záštita mého života, z koho bych měl strach?

Jan 1:4-9 V něm byl život a život byl světlo lidí. 5 To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila. 6 Od Boha byl poslán člověk, jménem Jan. 7 Ten přišel proto, aby vydal svědectví o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho. 8 Jan sám nebyl tím světlem, ale přišel, aby o tom světle vydal svědectví. 9 Bylo tu právě světlo, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo do světa.

Jan 8:12 Ježíš k nim opět promluvil a řekl: "Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života."

Podle Jana je Ježíš označen jako Pastýř (Ž 23,1 × J 10,11.16; Žd 13,20)

Žalm 23:1 Hospodin (= JHVH) je můj pastýř, nebudu mít nedostatek.

Jan 10:11 Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce.

Jan 10:16 Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo a jeden pastýř.

Srovnej Žd 13:20 A Bůh pokoje, který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velikého *pastýře* ovcí, našeho Pána Ježíše,

Apoštol Jan používá na Ježíše celou řadu označení a titulů, které jsou ve Starém zákoně vyhrazeny výhradně pro Hospodina, tedy Boha JHVH, Jahve, Jehovu. Jan nevidí rozdíl mezi starozákonním JHVH a Ježíšem. Pro Jana je Ježíš jednoznačně Bůh stejně jako je JHVH jednoznačně Bůh.

Důležité výroky apoštola Jana o Ježíšovi

Jan 20:28–29 "Můj Pane a můj Bože!"

Jan 20:28–29 "Tomáš mu odpověděl a řekl: „Můj Pane a můj Bože! (*ho kyrios mou kai ho theos mou*)“²⁹ Ježíš mu řekl: „Uvěřil jsi, protože jsi mě viděl? Šťastní jsou ti, kdo nevidí, a přece věří.““

SJ správně učí, že *ho theos* (ten Bůh) se vztahuje pouze na pravého Boha. Vznikají tedy otázky:

- Jak to, že *ho theos* použil apoštol Jan ve svém evangeliu na Ježíše? Pakliže Ježíš není Bůh, musel si být Jan vědom, že své čtenáře bude jenom mást.
- Jak to, že zde Ježíš nenařkne Tomáše z rouhání? Jakožto rabbi by to Ježíš býval musel udělat, pokud se Tomáš rouhal.
- Jak to, že za toto vyjádření Ježíš Tomáš pochválil?

Jan 1:1 Ježíš je údajně pouze "bohem" ("a god")

John 1:1 NWT In [the] beginning the Word was, and the Word was with God, and the Word was a god.

Jan 1:1 PNS Na počátku 1 bylo Slovo 2 a Slovo bylo u Boha 3 a Slovo bylo *bohem*.

Jan 1:1 ČEP Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl *Bůh*.

SJ tento text vykládají následovně: Na počátku byl jako zcela první stvořen či zplozen Logos, Slovo. Skrze toto Slovo pak Bůh tvořil vše ostatní (sr. jejich výklad Kol 1:15-20). Podle SJ tento text ukazuje, že Ježíš měl počátek.

a) Jan 1:1 v kontextu Ge 1:1

Jan 1:1 GR: *en arche* hen ho logos kai ho logos hen pros ton theos kai theos hen ho logos.

na počátku byl logos a ten logos byl směrem k bohu a bůh byl ten logos

Ge 1: 1LXX: *en arche* epoiesen ho theos ton ouranon kai ten gen

na počátku stvořil ten bůh ta nebesa a tu zemi

Jan 1:1 cituje první dvě slova z **Ge 1:1** přesně tak, jak jsou v Septuagintě (*LXX*). Jan 1:1 tedy neukazuje, že Logos měl počátek. Ukazuje pravý opak. Text volně řečeno říká: "Když nastal počátek (nebes a země), Logos už dávno předtím existoval, a Logos byl totéž co Bůh."

b) NWT používá vazbu "a God" i na Otce:

SJ argumentují tím, že u Jana 1:1 je výraz *Theos* vztahující se k *Logos* uveden bez určitého členu *ho*. (Tedy: ~~*ho theos kai theos hen ho logos*~~.) NZ ale používá vazbu bez členu *ho* i na Boha Otce. A svědkům Jehovovým to v tomto případě vůbec nevadí:

Lk 20:38 NWT "He is a God (*Father*), not of the dead, but of the living, for they are all living to him."

Lk 20:38 PNS Není *Bohem* mrtvých, ale živých, neboť ti všichni jsou pro něho živí.

Lk 20:38 ČEP On přece není *Bohem* mrtvých, nýbrž živých, neboť před ním jsou všichni živí."

Theos bez členu: nestává se přídavným jménem, adjektivem (*božský*); *theos* nikdy neznamená *božský*, ale je to jedno z nejsilnějších řeckých slov pro absolutního Boha

Existuje ř. přídavné jméno *theios* = božský – ale Jan je nepoužil. Proč ne? Protože nejvýstižnější pro něj bylo říci, že Ježíš je *theos* = Bůh.

c) Ho Theos – použito na Ježíše

SJ tvrdí, že na Ježíše není v NZ nikdy uplatněno *ho theos*

Jan 20:28 *ho kyrios mou kai ho theos mou*: "Můj Pane a můj Bože!" – Je to jedno z nejsilnějších potvrzení božství Ježíše Krista.

Mat 1:23 "dají mu jméno Imanuel, což přeloženo znamená S námi je Bůh. (*ho theos*)."

Divné překlady s uplatněním stejného pravidla: **"a"** všude přidáno (stejně jako v NWT u Jana 1:1; jedná se o stejnou řeckou konstrukci jako u Jana 1:1)

POZN: V češtině členy nepoužíváme. Slovní spojení *"a God"* by v češtině znělo: *"nějaký (neurčitý) Bůh"*.

John 1:1 "In [the] beginning the Word was, and the Word was with God, and the Word was **a** god."

Jan 1:1 ČEP Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl **nějaký neurčitý** Bůh.

John 1:6 "There arose a man that was sent forth as a representative of **"a"** God: his name was John."

Jan 1: 6 ČEP Od **nějakého** Boha byl poslán člověk, jménem Jan.

John 1:18 "No man has seen **"a"** God at any time; the only-begotten god who is in the bosom [position] with the Father is the one that has explained him.

Jan 1:18 ČEP **Nějakého** Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl.

Překlad s **"a"** nedává smysl – spisy apoštola Jana

John 1:6 There arose a man that was sent forth as a representative of **"a" God**: his name was John.

Jan 1: 6 ČEP Od **nějakého neurčitého** Boha byl poslán člověk, jménem Jan.

John 1:12-13 However, as many as did receive him, to them he gave authority to become **"a" God's** children, because they were exercising faith in his name; ¹³ and they were born, not from blood or from a fleshly will or from man's will, but from **"a" God**.

Jan 1:12-13 ČEP Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. ¹³ Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z **nějakého neurčitého** Boha.

John 1:18 No man has seen **"a" God** at any time; the only-begotten god who is in the bosom [position] with the Father is the one that has explained him.

Jan 1:18 ČEP **Nějakého neurčitého** Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v náruči Otcově, nám o něm řekl.

John 3:2 This one came to him in the night and said to him: "Rabbi, we know that you as a teacher have come from **"a" God**; for no one can perform these signs that you perform unless God is with him."

Jan 3:2 ČEP Ten přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: "Mistře, víme, že jsi učitel, který přišel od Boha. Neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li **nějaký neurčitý** Bůh s ním."

John 3:21 But he that does what is true comes to the light, in order that his works may be made manifest as having been worked in harmony with **"a" God**."

Jan 3:21 ČEP Kdo však činí pravdu, přichází ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v **nějakém neurčitém** Bohu."

John 9:16 Therefore some of the Pharisees began to say: "This is not a man from **"a" God**, because he does not observe the Sabbath." Others began to say: "How can a man that is a sinner perform signs of that sort?" So there was a division among them.

Jan 9:16 ČEP Někteří z farizeů říkali: "Ten člověk není od **nějakého neurčitého** Boha, protože nezachovává sobotu." Jiní naopak říkali: "Jak by mohl hříšný člověk činit taková znamení?" A došlo mezi nimi k roztržce.

John 9:33 If this [man] were not from **"a" God**, he could do nothing at all."

Jan 9:33 ČEP Kdyby tento člověk nebyl od **nějakého neurčitého** Boha, nemohl by nic takového učinit."

Překlad s **"a"** nedává smysl ani u jiných pisatelů (pouze anglicky)

Mt 5:9 "Happy are the peaceable, since they will be called 'sons of **"a"** God.'

Mt 6:24 "No one can slave for two masters; for either he will hate the one and love the other, or he will stick to the one and despise the other. YOU cannot slave for **"a" God** and for Riches.

Lu 1:35 In answer the angel said to her: "Holy spirit will come upon you, and power of the Most High will overshadow you. For that reason also what is born will be called holy, **"a" God's** Son.

Lu 1:78 because of the tender compassion of **"a" God**. With this [compassion] a daybreak will visit us from on high,

Lu 2:40 And the young child continued growing and getting strong, being filled with wisdom, and **"a" God's** favor continued upon him.

Ro 1:7 to all those who are in Rome as God's beloved ones, called to be holy ones: May YOU have undeserved kindness and peace from **"a" God** our Father and [the] Lord Jesus Christ.

Ro 1:17-18 for in it God's righteousness is being revealed by reason of faith and toward faith, just as it is written: "But the righteous one—by means of faith he will live."¹⁸ For **"a" God's** wrath is being revealed from heaven ...

1Co 1:30 But it is due to him that YOU are in union with Christ Jesus, who has become to us wisdom from **"a" God**, also righteousness and sanctification and release by ransom;

1Co 15:10 But by **"a" God's** undeserved kindness I am what I am ...but I labored in excess of them all, yet not I but the undeserved kindness of **"a" God** that is with me.

Php 2:11 and every tongue should openly acknowledge that Jesus Christ is Lord to the glory of **"a" God** the Father.

Php 2:13 for **"a" God** is the one that, for the sake of [his] good pleasure, is acting within YOU in order for YOU both to will and to act.

Tit 1:1 Paul, a slave of **"a" God** and an apostle of Jesus Christ according to the faith...

Jan 3:16 "jednozplozený", "jediný zplozený" – "*monogenes*"

SJ dávají téměř na roveň výrazy *zplozený* a *stvořený*. Ježíš Kristus je v Písmu označen jako *jednozplozený* či *jediný zplozený* Syn. SJ z toho vyvozují, že Ježíš musel mít počátek. Níže si ukážeme, že základním významem řeckého výrazu *monogenes* je spíše *unikátní* či *jedinečný*. Velkou pomocí je zde pasáž z Žd 11:17.

ř. *monogenes* (9x v NZ) = unikátní, jedinečný

Lk 7:12 "vynášeli mrtvého, jediného zplozeného syna své matky. Byla kromě toho vdova."

Lk 8:42 protože měl jedinou zplozenou asi dvanáctiletou dceru a ta umírala.

Lk 9:38 A pohledme, ze zástupu zvolal nějaký muž a řekl: "Učíteli, prosím tě, aby ses podíval na mého syna, protože je můj jediný zplozený,

Jan 1:14 Tak se Slovo stalo tělem a přebývalo mezi námi a dívali jsme se na jeho slávu, slávu, jaká patří jedinému zplozenému synovi od otce; a byl plný nezasloužené laskavosti a pravdy.

Jan 1:18 Žádný člověk nikdy neviděl Boha; jediný zplozený bůh, který je na [místě u] Otcovy náruče, ten jej vysvětlil.

Jan 3:16 Bůh totiž tak velice miloval svět, že dal svého jediného zplozeného Syna, aby žádný, kdo v něj projevuje víru, nebyl zahuben, ale měl věčný život.

Jan 3:18 Kdo v něj projevuje víru, nemá být souzen. Kdo neprojevuje víru, je již souzen, protože neprojevuje víru ve jméno jediného zplozeného Božího Syna.

Heb 11:17 Vírou **Abraham**, když byl zkoušen, vlastně obětoval Izáka, a muž, který rád přijal sliby, se pokoušel *obětovat [svého] jediného zplozeného [syna]*,

Heb 11:17 jasně osvětluje význam výrazu *monogenes*: Izák nebyl Abrahamovým prvním synem ani jediným, kterého Abrahám měl. Abrahamův syn Išmael byl o řadu let starší než Izák. Ale Izák byl pro Abrahama synem zcela *jedinečným* či *unikátním* (protože byl synem podle Božího slibu), což je také primární význam výrazu *monogenes*.

Jan 3:16 v různých překladech:

(ČEP) Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého *jediného* Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.

(ALT) "For God so loved the world that He gave His only-begotten [*or, unique*] Son, so that every [*one*] believing [*or, trusting*] in Him shall not perish, *_but_* shall be having eternal life!

(CEV) God loved the people of this world so much that he gave his *only* Son, so that everyone who has faith in him will have eternal life and never really die.

(ESV) "For God so loved the world, that he gave his *only* Son, that whoever believes in him should not perish but have eternal life.

(GNB) For God loved the world so much that he gave his *only* Son, so that everyone who believes in him may not die but have eternal life.

(GW) God loved the world this way: He gave his *only* Son so that everyone ... will have eternal life.

(ISV) "For this is how God loved the world: He gave his *unique* Son so that everyone who believes in him might not perish but have eternal life.

(MSG) "This is how much God loved the world: He gave his Son, *his one and only* Son. And this is why: so that no one need be destroyed; by believing in him, anyone can have a whole and lasting life.

(NET) For this is the way³⁶ God loved the world: He gave *his one and only*³⁷ Son, so that everyone who believes in him will not perish³⁸ but have eternal life.³⁹

(NIV) "For God so loved the world that he gave *his one and only* Son,^[6] that whoever believes in him shall not perish but have eternal life.

(New World Translation) "For God loved the world so much that he gave his only-begotten Son, in order that everyone exercising faith in him might not be destroyed but have everlasting life.

(WEB) For God so loved the world, that he gave *his one and only* Son, that whoever believes in him should not perish, but have eternal life.

(WNT) For so greatly did God love the world that He gave *His only* Son, that every one who trusts in Him may not perish but may have the Life of Ages.

Jan 8:58 "Ego eimi", "Já jsem"

Jan 8:58 int-GR: prin Abraam genesthai *ego eimi*
dříve než Abrahám, já jsem

Ex 3:14 LXX: kai eipen ho theos pros mousen *ego eimi*
a Bůh řekl Mojžíšovi já jsem

Jan 8:59 proto chtěli farizeové Ježíše kmenovat (protože to pro ně bylo rouhání)

NWT všude jinde ve spisech apoštola Jana překládá *ego eimi* jako "já jsem" ("*I am*"), pouze u Jana 8:58 NWT překládá *ego eimi* jako byl jsem (*I have been*). Farizeové ovšem dobře pochopili, že Ježíš zde na sebe uplatňuje titul *ego eimi*, který dle jejich názoru patří pouze Bohu JHVH, proto jej za takové "rouhání" chtěli kmenovat.

Jan 4:26 KMS Ježíš jí řekl: „Já jsem (*ego eimi*) [to] - ten, který [k] tobě mluví.“

Jan 6:35 KMS Ježíš jim řekl: „Já jsem (*ego eimi*) ten chléb života. Kdo přichází ke mně, jistě nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.“

Jan 6:48 KMS Já jsem (*ego eimi*) chléb života.

Jan 6:51 KMS Já jsem (*ego eimi*) ten živý chléb, který sestoupil z nebe.

Jan 8:12 KMS Ježíš k nim opět promluvil: „Já jsem (*ego eimi*) světlo světa.“

Jan 8:24 KMS Proto jsem vám řekl, že zemřete ve svých hříších. Jestliže neuvěříte, že (Já jsem) (*ego eimi*)⁷, zemřete ve svých hříších.“ / (7) Boží jméno zjevené Mojžíšovi (Ex 3,14).

Jan 8:28 KMS Ježíš [jim] řekl: „Až vyvýšíte Syna člověka, tehdy poznáte, že (Já jsem) (*ego eimi*)⁷ a [že] sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil [můj] Otec.“

Jan 8:58 KMS Ježíš jim řekl: „Amen, amen, pravím vám, dřív než byl Abraham, já jsem (*ego eimi*).“

Jan 10:7 KMS Ježíš tedy opět řekl: „Amen, amen, pravím vám, já jsem (*ego eimi*) (dveře pro ovce)

Jan 10:11 KMS Já jsem (*ego eimi*) ten dobrý pastýř. Dobrý pastýř pokládá svou duši za ovce.

Jan 10:14 KMS Já jsem (*ego eimi*) dobrý pastýř; znám svoje [ovce] a moje [ovce] znají mne,

Jan 11:25 KMS Ježíš jí řekl: „Já jsem (*ego eimi*) vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby zemřel, bude žít.“

Jan 14:6 KMS Ježíš mu řekl: „Já jsem (*ego eimi*) ta Cesta, řPravda i Život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“

Jan 15:1 KMS „Já jsem (*ego eimi*) ta pravá vinná réva a můj Otec je hospodář.“

Jan 15:5 KMS Já jsem (*ego eimi*) ta vinná réva, vy [jste] ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojně ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic.

Jan 18:5 KMS Odpověděli mu: „Ježíše Nazaretského.“ [Ježíš] jim řekl: „Já jsem (*ego eimi*).“ :Stál s nimi i Juda, který ho zrazoval.

Jan 18:6 KMS Jakmile jim řekl: „Já jsem (*ego eimi*)“, ustoupili dozadu a padli na zem.

Jan 18:8 KMS Ježíš odpověděl: „Řekl jsem vám, že jsem (*ego eimi*) [to] já. Hledáte-li mne, nechte tyto [lidi] odejít.“

Citace z NWT

John 4:26 Jesus said to her: "I who am (*ego eimi*) speaking to you am he."

John 6:35 Jesus said to them: "I am (*ego eimi*) the bread of life. He that comes to me will not get hungry at all, and he that exercises faith in me will never get thirsty at all."

John 6:48 "I am (*ego eimi*) the bread of life."

John 6:51 I am (*ego eimi*) the living bread that came down from heaven; if anyone eats of this bread he will live forever; and, for a fact, the bread that I shall give is my flesh in behalf of the life of the world."

John 8:12 Therefore Jesus spoke again to them, saying: "I am (*ego eimi*) the light of the world. He that follows me will by no means walk in darkness, but will possess the light of life."

John 8:24 Therefore I said to YOU, YOU will die in YOUR sins. *For if YOU do not believe that I am (*ego eimi*) [he], YOU will die in YOUR sins.*"

John 8:28 Therefore Jesus said: "When once YOU have lifted up the Son of man, *then YOU will know that I am (*ego eimi*) [he], and that I do nothing of my own initiative; but just as the Father taught me I speak these things.*"

John 8:58 Jesus said to them: "Most truly I say to YOU, Before Abraham came into existence, I have been (*ego eimi*)."

John 10:7 Therefore Jesus said again: "Most truly I say to YOU, I am (*ego eimi*) the door of the sheep."

John 10:11 I am (*ego eimi*) the fine shepherd; the fine shepherd surrenders his soul in behalf of the sheep."

John 10:14 I am (*ego eimi*) the fine shepherd, and I know my sheep and my sheep know me,

John 11:25 Jesus said to her: "I am (*ego eimi*) the resurrection and the life. He that exercises faith in me, even though he dies, will come to life;

John 14:6 Jesus said to him: "I am (*ego eimi*) the way and the truth and the life. No one comes to the Father except through me."

John 15:1 "I am (*ego eimi*) the true vine, and my Father is the cultivator."

John 15:5 I am (*ego eimi*) the vine, YOU are the branches. He that remains in union with me, and I in union with him, this one bears much fruit; because apart from me YOU can do nothing at all."

John 18:5-6 They answered him: "Jesus the Naz-a-rene." He said to them: "I am [he]." Now Judas, his betrayer, was also standing with them. ⁶ However, when he said to them: "I am (*ego eimi*) [he]," they drew back and fell to the ground."

John 18:8 Jesus answered: "I told YOU I am (*ego eimi*) [he]. If, therefore, it is I YOU are looking for, let these go";

1. Jana 5:20 Ježíš je "pravý Bůh a věčný život"

1 J 5:20 PNS "Víme však, že Boží Syn přišel a dal nám rozumovou schopnost, abychom poznali toho pravého. A jsme ve spojení s tím pravým prostřednictvím jeho Syna, Ježíše Krista. To je ten pravý Bůh a věčný život."

1 J 5:20 NBK "A víme, že Boží Syn přišel a dal nám schopnost znát pravého Boha, a tak jsme v něm, totiž v jeho Synu Ježíši Kristu. On je ten pravý Bůh a věčný život."

1Jn 5:20 LITV "And we know that the Son of God has come, and He has given to us an understanding that we may know the true One, and we are in the true One, in His Son Jesus Christ. This is the true God and the life everlasting."

Pokud tento text budeme číst bez nějakého předem daného názoru, vidíme, že Ježíš je zde označen jako pravý Bůh. Věčný život nemůže dát žádný archanděl (což je Ježíš dle SJ), život může dávat pouze Stvořitel života – sám Bůh.

Zjevení 3:14 Ježíš je "arche", původ stvoření

Zj 3:14 PNS: "A andělovi sboru v Laodiceji piš: To říká Amen, věrný a pravý svědek, počátek Božího stvoření"
he arche tes ktiseos tou Theou

Zj 3:14 KMS "Andělu sboru v Laodiceji napiš: „Toto praví Amen, svědek věrný a pravý, původ¹² Božího stvoření (12) ř. slovo ‚arché‘ zn. počátek, a také: původ, prazáklad, princip;

Dle PNS to vypadá, jakoby by Ježíš byl první stvořenou bytostí. Použité slovo *arche* má několik významů: počátek (ve smyslu: původce počátku), původce, příčina, nadřizený, vládce, hlava, hlavní.

Jan zde tedy rozhodně nechce říci, že Ježíš měl počátek, ale naopak, že on sám je původcem neboli příčinou či zdrojem Božího stvoření. Dobře je to vidět z výše uvedeného překladu KMS a také z celé řady anglických překladů:

(ALT) "And to the angel of the assembly in Laodicea write: 'These [*things*] says the Amen, the Faithful and True Witness, the Beginning [or, Origin; or, Ruler] of the creation of God:

(CEV) This is what you must write to the angel of the church in Laodicea: I am the one called Amen! I am the faithful and true witness and the source of God's creation. Listen to what I say.

(GNB) "To the angel of the church in Laodicea write: "This is the message from the Amen, the faithful and true witness, who is the origin of all that God has created.

(GW) "To the messenger of the church in Laodicea, write: The amen, the witness who is faithful and true, the source of God's creation, says:

(LITV) And to the angel of the assembly of Laodicea, write: These things says the Amen, the faithful and true Witness, the Head of the creation of God:

(MKJV) And to the angel of the church of the Laodicea write: The Amen, the faithful and true Witness, the Head of the creation of God, says these things:

(Murdock) And to the angel of the church which is at Laodicea, write: These things saith the Amen, the witness, the faithful, the true, the Chief of the creation of God:

(NET) "To the angel of the church in Laodicea write the following: "This is the solemn pronouncement of⁵³ the Amen, the faithful and true witness, the originator of God's creation:

(NIV) "To the angel of the church in Laodicea write: These are the words of the Amen, the faithful and true witness, the ruler of God's creation.

(NWT) "And to the angel of the congregation in La-o-di-ce'a write: These are the things that the Amen says, the faithful and true witness, the beginning of the creation by God,

(WEB) "To the angel of the assembly in Laodicea write: "The Amen, the Faithful and True Witness, the Head of God's creation, says these things:

(YLT) `And to the messenger of the assembly of the Laodiceans write: These things saith the Amen, the witness--the faithful and true--the chief of the creation of God;

Arche – použito i na Boha

Arche – je použito i na Boha (Bůh jistě nemá počátek svého bytí; *arche* = má autoritu nad stvořením)

Re 21:5-6 NWT And the One (God) seated on the throne said ... "I am the Al'pha and the O-me'ga, the beginning (*arche*) and the end. To anyone thirsting I will give from the fountain of the water of life free."

Zj 21:5-6 PNS A Ten (Bůh), který seděl na trůnu řekl ... „Já jsem Alfa a Omega, počátek (*arche*) a konec. Každému, kdo žízní, dám zdarma z pramene vodu života."

Re 22:13 NWT I (Jesus) am the Al'pha and the O-me'ga, the first and the last, the beginning (*arche*) and the end.

Zj 22:13 PNS Já (Ježíš) jsem Alfa a Omega, ten první (*arche*) a ten poslední, počátek a konec.

Arche v plurálu: Řím 8:38; Ef 3:10; Kol 2:15 (*mocnosti*)

Arche – "*moc, správa*": Lk 20:20; Jude 6 (*moc, určené místo*)

Kristus je *počátek, příčina, původce* Božího stvoření: Jan 1:3; Heb 1:2; Kol 1:16

Shrnutí: Ve Zj 3:14 je Ježíš

a) příčinou stvoření

b) vládcem nad stvořením

Zjevení 5:6-14 modlitby k Ježíšovi a uctívání

Zjevení 5:6–14 PNS „A viděl jsem, jak uprostřed trůnu a čtyř živých tvorů a uprostřed starších stojí beránek, jako by byl zabitý, a má sedm rohů a sedm očí, a ty [oči] znamenají sedm Božích duchů, kteří byli vysláni na celou zemi.⁸ A když vzal svitek, čtyři živí tvorové a čtyřicet starších *padlo před Beránkem*, každý z nich měl harfu a zlaté misky plné kadidla, a [kadidlo] znamená modlitby svatých...¹³ A každého tvora, který je v nebi i na zemi a pod zemí a na moři, a všechno v nich, jsem slyšel říkat: „Tomu, který sedí na trůnu, a Beránkovi buď požehnání a čest a sláva a moc po celou věčnost.“¹⁴ A čtyři živí tvorové dále říkali: „Amen!“ A *starší padli a uctívali (prosklyne)*.“

Trůn je zde místem, kde je Beránek (a to přímo uprostřed trůnu) a Bůh, Otec. Podle Ex 20:1-5 je modlářstvím uctívat kohokoli jiného než Boha. Ve v. 8 čtyři živí tvorové a 24 starších padají před Beránkem (tedy uctívají ho) a přinášejí mu kadidlo.

Kadidlo patří pouze Bohu, protože symbolizuje modlitby, které smí být adresovány pouze Bohu. (viz 2Mo 30:34-37; Ž 141:2; shodně vysvětluje i publikace SJ *Hlubší pochopení Písma*, sv. 1, str. 935-936 Kadidlo). A přesto ve Zj 5:8 jsou tyto modlitby v podobě kadidla předkládány Pánu Ježíši, který je neodmítá, ale přijímá. Beránek (tedy Ježíš) je pak ve 14. verši spolu s Otcem uctíván.

- Dle apoštola Jana je tedy v 6. verši Beránek v samém středu trůnu (tedy místa uctívání).
- V 8. verši Jan ukazuje, že kadidlo, které znamená modlitby svatých, oprávněně patří Pánu Ježíši, přičemž Jan jako Hebrejec dobře ví, že modlit se můžeme pouze k Bohu.
- A ve 14. verši Jan popisuje, jak starší uctívají toho, kdo sedí na trůnu (tedy Otce) i Beránka (tedy Ježíše Krista).

Tato pasáž opět jednoznačně ukazuje, že Janovi byl v tomto vidění Ježíš ukázán jako ten, kdo má být uctíván, a to naprosto stejně jako jeho Otec (srov. Jana 5:23 "Kdo nectí Syna, nectí Otce, který ho poslal.")

Zjevení 22:17, 20 "Přijď, Pane Ježíši"

Zj 22:17 PNS "A duch a nevěsta stále říkají: Pojď! A každý, kdo slyší, ať řekne: Pojď! A každý, kdo žízní, ať přijde; každý, kdo si přeje, ať si vezme zdarma vodu života.

Zj 22:20 PNS "Ten, kdo o tom vydává svědectví, říká: Ano; přijdu rychle. Amen! Přijď, Pane Ježíši."

SJ učí, že Ježíše nemáme v modlitbě oslovovat, že se na Ježíše nemáme v modlitbě obracet. Na samém závěru knihy Zjevení je však Pán Ježíš dvakrát oslovován v krátké modlitbě.

Zjevení 22:13 Ježíš je Alfa a Omega, první a poslední, počátek a konec

Iz 44:6 PNS Tak řekl Jehova, Král Izraele a jeho Výplatce, Jehova vojsk: *Jsem první a jsem poslední a mimo mne není žádný Bůh.*

Iz 48:12 PNS Naslouchej mi, Jákože, a ty, Izraeli, můj povolání. Já jsem Týž. *Jsem první. Navíc, jsem poslední.*

Podle Iz 44:6 a 48:12 je jenom jeden, kdo je *první a poslední a není žádný jiný Bůh*. Přesto apoštol Jan používá stejný titul na Pána Ježíše Krista.

Zj 22:13 PNS Já (Ježíš) jsem Alfa a Omega, *ten první a ten poslední*, počátek a konec. (Iz 44:6 Zj 1:8 Zj 21:6 2 Iz 48:12)

Krom toho SJ svým překladem zakrývají, co apoštol Jan uvádí ve Zj 1:8. SJ zde vkládají jméno Jehova, které se ale nevyskytuje v žádném z řeckých rukopisů. Jejich vlastní meziřádkový překlad (**intE**) jasně uvádí, že v originále je slovní spojení "*praví Pán Bůh*".

Zj 1:8 PNS *Já jsem Alfa a Omega, říká Jehova Bůh*, Ten, který je a který byl a který přichází, Všemohoucí.

Zj 1:8 ČEP *Já jsem Alfa i Omega, praví Pán Bůh*, ten, který jest a který byl a který přichází, Všemohoucí.

Zj 1:8 intE Ego eimi to alfa kai to omega *legei Kyrios ho Theos ho on kai ho en kai ho erchomenos ho pantokrator*

Kontext (Zj 1:17-18) přitom mluví o Ježíši Kristu jako o tom Prvním a Posledním, o tom, který zemřel a který žije.

Zj 1:17-18 PNS A když jsem ho viděl, padl jsem jako mrtvý k jeho nohám. A vložil na mne pravici a řekl: Neboj se. Já (Ježíš) jsem *ten První a ten Poslední* a ten živý; a *zemřel jsem*, ale *pohleď*, žij po celou věčnost a mám klíče smrti a hádu.

Apoštol Jan tedy na Ježíše uplatňuje starozákonní titul "*první a poslední*", který patří pouze Bohu.

Spisy apoštola Jana - shrnutí

Apoštol Jan používá na Ježíše celou řadu označení a titulů, které jsou ve Starém zákoně vyhrazeny výhradně pro Hospodina, tedy Boha JHVH, Jahve, Jehovu. Jan nevidí rozdíl mezi starozákonním JHVH a Ježíšem. Pro Jana je Ježíš jednoznačně Bůh stejně jako je JHVH jednoznačně Bůh.

Spisy apoštola Jana soustavně poukazují na Ježíše jako na Boha (Jan 1:1; 1:18; 20:28; 1. Jana 5:20). Jan používá na Ježíše titul *ho Theos* (Jan 20:28; srov. Mat 1:23), který i podle SJ patří jedině pravému Bohu. Jedním z cílů Janova evangelia je prokázat, že Ježíš Kristus je Bůh.

Jan Janča, III 2009